

Opinia Europejskiego Komitetu Ekonomiczno-Społecznego w sprawie: komunikatu Komisji pt.: „Wspieranie przemian strukturalnych: polityka przemysłowa dla rozszerzonej Europy”

COM(2004) 274 końcowy

(2005/C 157/13)

Dnia 20 kwietnia 2004 r. Komisja postanowiła zgodnie z art. 262 Traktatu ustanawiającego Wspólnotę Europejską, zasięgnąć opinii Europejskiego Komitetu Ekonomiczno-Społecznego w sprawie komunikatu: komunikatu Komisji pt.: „Wspieranie przemian strukturalnych: polityka przemysłowa dla rozszerzonej Europy”

Komisja Konsultacyjna ds. Przemian w Przemysle, odpowiedzialna za przygotowanie prac na ten temat, wydała swoją opinię w dniu 2 grudnia 2004 r. Sprawozdawcą był Joost Van Iersel, a współsprawozdawcą — Bo Legelius.

Na 413 sesji plenarnej w dniach 15-16 grudnia 2004 r. (posiedzenie z dnia 15 grudnia 2004 r.) Europejski Komitet Ekonomiczno-Społeczny stosunkiem głosów 142 do 1, przy 9 głosach wstrzymujących się, przyjął następującą opinię:

Streszczenie

Po wielu latach polityka przemysłowa stała się w Europie ponownie kwestią priorytetową. W ubiegłym dziesięcioleciu stosowane były wprawdzie konkretne środki z dziedziny polityki przemysłowej oraz strategii tematyczne, lecz działania te były z punktu widzenia przedsiębiorstw europejskich nie zawsze odpowiednio skoordynowane czy też wyważone. Zmieniające się uwarunkowania globalne, w których decydującą rolę odgrywają Stany Zjednoczone, Chiny i Indie, zmuszają Europę do przemyślenia polityki i podjęcia dodatkowych starań. Nadszedł czas, by poddać nowej ocenie przemysł wytwórczy oraz wyjaśnić złożone zależności między przemysłem a sektorem usług.

Zdaniem Komitetu ważnym zadaniem będzie uzmysłowienie znaczenia tej tematyki wśród opinii publicznej. Należy udostępnić opinii publicznej przejrzyste dane i analizy, co przyczyni się do osiągnięcia porozumienia i zapewni społeczne poparcie. EKES gorąco popiera następujące trzy osie strategiczne: „lepsze stanowienie prawa”; zintegrowane podejście na szczeblu unijnym oraz polityki sektorowe opierające się na konkretnych działaniach dostosowanych do danej dziedziny. „Lepsze stanowienie prawa” oznacza skrupulatne i ustawiczne ocenianie dotychczasowych i nowych posunięć. Pod pojęciem „zintegrowane podejście” należy rozumieć efektywną koordynację polityk unijnych i krajowych. Całkiem nowym aspektem w dokumencie Komisji jest wymiar sektorowy oraz indywidualne podejście. Mimo pewnych podobieństw sytuacja w poszczególnych sektorach gospodarki jednak się od siebie różni. Komisja przeprowadziła już szereg analiz sektorowych, dalsze analizy są w planie. EKES popiera tego rodzaju sposób postępowania jako podstawę polityki przemysłowej „nowego stylu”.

Komitet postrzega politykę przemysłową w kategoriach użytecznego instrumentu służącego do wprowadzenia gospodarki europejskiej do czołówki państw o najwyższej konkurencyjności, wiedzy i zrównoważonym rozwoju, co jest intencją Strategii Lizbońskiej. W tym celu analizy i polityki muszą w większym stopniu uwzględniać dynamikę panującą danych sektorów gospodarki czy przedsiębiorstw. Polityka przemy-

ślowa „nowego stylu” musi się opierać na zasadach zgodnych z regułami działania rynku oraz na procesie liberalizacji. Obejmuje ona jednakże również specyficzne dla danych branż posunięcia, takie jak stałe konsultacje z przedsiębiorstwami, działania regulacyjne, eliminowanie barier o charakterze pozahandlowym., badania i rozwój oraz administrowanie zasobami ludzkimi. Poza tym implikuje ona stworzenie platform technologicznych, dzięki którym mogą powstać nowe partnerstwa publiczno-prawne np. między uniwersytetami, centrami badawczymi i przedsiębiorstwami.

W ramach Komisji (np. pod egidą Dyrekcji Generalnej ds. Przedsiębiorstw) oraz w Radzie Ministrów należy dążyć do lepszej koordynacji w celu popularyzowania podejmowanych działań i wspierania synergii. Jak najbardziej pożądane byłoby utworzenie średnioterminowego planu działania zatwierdzonego przez Komisję i Radę ds. Konkurencyjności. EKES wzywa, by w ramach śródkresowej oceny Strategii Lizbońskiej zaplanowanej na marzec 2005 r. uwzględnić politykę przemysłową „nowego stylu”.

1. Wprowadzenie

1.1 Polityka przemysłowa miała swoje miejsce w agendzie integracji europejskiej od samego początku. Traktat EWWiS obejmował szczególne zadania i instrumenty dla sektorów węgla i stali. Traktat EWG przewidywał bardziej ogólne podejście, zgodnie z którym ustanowienie rynku wewnętrznego zawsze było i nadal jest kluczowym zagadnieniem.

1.2 Na szczeblu UE istniały szczególne środki polityki przemysłowej o związanych ze sobą celach, np. w dziedzinie środowiska naturalnego, prac badawczo-rozwojowych lub polityki społecznej. W miarę upływu czasu, podejścia sektorowe zostały zastąpione podejściami tematycznymi, lecz te nie zawsze były właściwie skoordynowane ze sobą, lub zrównoważone z punktu widzenia przedsiębiorczości europejskiej.

1.3 Oprócz polityk ogólnych, w związku z liberalizacją rynku zostały opracowane polityki w niektórych sektorach, takich jak sektor energetyczny i telekomunikacyjny. Zainicjowano pewne europejskie projekty przemysłowe, np. Galileo.

1.4 Ciągłe przemiany przemysłowe oraz globalizacja wymagają obecnie dalszego dostosowania podejścia zarówno organów przemysłowych, jak i publicznych w celu umocnienia europejskiej konkurencyjności. W lipcu Komisja Europejska opublikowała imponującą analizę sytuacji oraz perspektyw europejskich sektorów przemysłowych w kontekście bieżącej sytuacji globalnej, charakteryzującej się silną dynamiką w innych regionach świata. (1) Ten dynamizm może mieć wpływ na strategię przemysłowe spółek europejskich. Aby utrzymać konkurencyjność w wielu gałęziach gospodarki. Aby utrzymać konkurencyjność w większości sektorów, Europa potrzebuje jakościowego skoku technologicznego.

1.5 W ramach Strategii Lizbońskiej, Rada Europejska i inne struktury europejskie, takie jak Ecofin oraz Rada ds. Konkurencyjności, omawiały i omawiają szereg komunikatów i konkretnych wniosków Komisji, mających na celu poprawę warunków makro i mikro w przemyśle. W tych dokumentach i dyskusjach przeważa podejście horyzontalne. Przez wiele lat po prostu unikano wyrażenia „polityka przemysłowa”. Przywoływało ono zbyt wiele wspomnień interwencji państwa oraz dotacji państwowych, które hamowały stworzenie równych reguł gry na dobrze funkcjonującym rynku wewnętrznym. Tymczasem interwencje te zostały stopniowo zlikwidowane.

1.6 Analizowane są nowe sposoby podejścia do polityki przemysłowej. W tym kontekście w 2002 r. przyjęto „Komunikat w sprawie polityki przemysłowej w rozszerzonej Europie” (2).

1.7 Wiosenna Rada Europejska w 2003 r. postawiła Radzie ds. Konkurencyjności zadanie dokonania przeglądu „bieżącego, zarówno zagadnień sektorowych, jak i horyzontalnych” (3).

1.8 Komisja wydała drugi komunikat w sprawie polityki przemysłowej w kwietniu 2004 r., będący przedmiotem niniejszego dokumentu (4).

1.9 Te inicjatywy oraz wyniki dotychczasowych dyskusji doprowadziły komisarza Liikanena w maju 2004 r. do stwierdzenia, że w przeciwieństwie do prognoz z połowy lat dziewięćdziesiątych, *polityka przemysłowa UE jest ponownie na szczycie europejskiej agendy politycznej* (5).

1.10 EKES z zadowoleniem przyjmuje zmianę postawy w zakresie polityki przemysłowej, która nastąpiła w odpowiedniej

(1) *Miejsce przemysłu europejskiego w międzynarodowym podziale pracy: sytuacja i perspektywy*, lipiec 2004 r., sprawozdanie zlecone przez Dyrekcję Generalną ds. Handlu Komisji Europejskiej, wykonane przez CÉPII-CIREM (Europejskie Konsorcjum Analiz Polityki Handlowej- ECTA).

(2) COM(2002) 714 final, 11.12.2002. Komitet wydał swoją opinię 17.07.2003 (Dz. U. C 234, 30.09.2003, str. 76-85). Ta opinia korzystała także z tekstu KDPP (CCMI), który można znaleźć na następującej stronie [www: http://www.esc.eu.int/ccmi/documents/docs/divers/di_ces25-2003_fin_rev_di_en.doc](http://www.esc.eu.int/ccmi/documents/docs/divers/di_ces25-2003_fin_rev_di_en.doc).

(3) Wnioski Prezydencji, cz. 21, Wiosenna Rada Europejska 20/21.03.2003.

(4) Wspieranie zmian strukturalnych: polityka przemysłowa dla rozszerzonej Europy, COM(2004) 274 final.

(5) Oświadczenie komisarza Liikanena w sprawie europejskiej polityki przemysłowej z dnia 27 maja 2004 r., SPEECH/04/268.

chwili. Podziela pogląd, że pożądane jest zwrócenie szczególnej uwagi na interesy przemysłu oraz na wymiar sektorowy przy jednoczesnym unikaniu błędów z przeszłości. Doświadczenie i wiedza w tej dziedzinie, jaką reprezentuje KKPP, mogą być wsparciem na przyszłość. Właściwe polityki przemysłowe i sektorowe znacząco pomogą w urzeczywistnieniu celów Strategii Lizbońskiej.

2. Stanowisko Komisji w zmieniającej się sytuacji

2.1 Zasadniczym elementem jest obecnie zmiana warunków w gospodarce światowej. To wymaga nowego podejścia. Zgodnie z poglądem Komisji, politykę przemysłową trzeba w przyszłości budować dokoła trzech osi:

- przemysł nie powinien być przeciążony przepisami ustawowymi i wykonawczymi. Wymaga to uważnej oceny zarówno obecnych, jak i nowych środków;
- potrzebne jest zintegrowane podejście na szczeblu UE, aby umocnić konkurencyjność przemysłu (6);
- pożądane są polityki sektorowe z konkretnymi i dostosowanymi środkami.

2.2 To podejście, ostrożnie zapowiedziane przez Komisję w 2002 r., oznacza przełom. Wcześniejszy dokument Komisji w sprawie polityki przemysłowej pochodził z 1990 r. (7) Od tego czasu niektóre decydujące czynniki spowodowały zepchnięcie polityki przemysłowej dalszy plan, na korzyść głównie polityk horyzontalnych.

2.3 Strategię Lizbońską opracowano w 2000 r. w celu wyprowadzenia gospodarki europejskiej na czołową pozycję pod względem wiedzy i konkurencyjności. Dotychczas strategia ta nie była aktywnie rozwijana. Zamiast tego nastąpiło zahamowanie wzrostu produkcji i wzrost bezrobocia. Ponadto pojawiły się obawy dotyczące delokalizacji poszczególnych gałęzi przemysłu (8).

2.4 Z tych powodów pojawiło się zapotrzebowanie na bardziej precyzyjne analizy w następujących obszarach:

- produktywność i bezrobocie;
- jakie są rzeczywiste fakty dotyczące delokalizacji?
- jaki jest ogólny wpływ przemysłu na Europę i w Europie?

(6) To zadanie jest już opracowane w dokumencie Komisji: *Niektóre kluczowe zagadnienia w europejskiej konkurencyjności – w stronę podejścia zintegrowanego*, COM(2003) 704 final.

(7) Raport Bangemanna.

(8) Zob. związaną z tym opinię KKPP w sprawie „zakresu i skutków relokacji przedsiębiorstw”, obecnie w opracowaniu.

— jak urzeczywistnić zintegrowaną politykę UE wobec przemysłu?

— jak określić i wypracować podejścia sektorowe?

2.5 Dokument Komisji z 2002 r.⁽⁹⁾ wyznacza program zmian. Wprowadza nową treść do „polityki przemysłowej”. Jednak nadal formułuje tę politykę raczej przy użyciu pojęć abstrakcyjnych, łącząc wszystkie polityki UE bezpośrednio związane z przemysłem, bez przedstawienia konkretnych metod lub procedur dotyczących podejmowania decyzji oraz koordynującej roli europejskich instytucji, w szczególności Komisji.

2.6 Dokument „Wspieranie zmian strukturalnych” z kwietnia 2004 r., opublikowany pod nadzorem komisarza Liikanena oraz Dyrekcji Generalnej ds. Przedsiębiorstw, wnosi o wiele więcej. Dotyka istoty zagadnienia w zakresie:

— przedstawienia danych statystycznych ilustrujących wydajność i zatrudnienie w przemyśle produkcyjnym, także w odniesieniu do rozwoju sytuacji w innych częściach świata;

— przedstawienia rozwoju sektorowego, kreśląc precyzyjniejszy obraz zagrożonych obszarów w różnych sektorach z całkowicie odmiennymi perspektywami.

2.7 Komisja słusznie wychodzi od bieżącej dynamiki, lecz jednocześnie podkreśla, że ta dynamika może zostać pozytywnie uwarunkowana poprzez przewidywanie, wskazywanie problemów oraz wsparcie dla czynników rozwoju.

2.8 Ogólna analiza potwierdza spowolnienie wzrostu produktywności w Europie, lukę w porównaniu z rozwojem sytuacji w USA i rozczarowujące wyniki przemysłu, szczególnie w sektorach zaawansowanej technologii. Stosunkowy spadek wydatków na prace badawczo-rozwojowe w spółkach europejskich, częściowo spowodowany brakiem dostatecznych inwestycji w sektorze prywatnym w porównaniu ze spółkami amerykańskimi, jest — według Komisji — całkowicie oczywisty, z godnymi uwagi wyjątkami, takimi jak Finlandia i Szwecja. Dodatkowo, możliwości wynikające z wiedzy rozwijają się gwałtownie w Chinach i Indiach.

2.9 Komisja wskazuje — i warto to również tu zaznaczyć — na badanie wiodących firm przeprowadzone przez Okrągły Stół Przemysłowców w 2002 r., które wskazuje, że niektóre z tych spółek zamierzają prowadzić działania badawczo-rozwojowe poza Europą, jeżeli warunki prawne nie ulegną poprawie⁽¹⁰⁾.

⁽⁹⁾ Por. przypis nr 2.

⁽¹⁰⁾ „Europejskie wyzwanie”, komunikat Europejskiego Okrągłego Stołu Przemysłowców dla Wiosennej Rady Europejskiej, marzec 2003 r.

2.10 Pomimo że przemysł europejski funkcjonuje całkiem dobrze w tradycyjnie silnych sektorach, takich jak przemysł inżynierski, chemiczny, telekomunikacyjny i motoryzacyjny, pojawiają się nowi konkurenci. Chiny i Indie zaczynają z powodzeniem konkurować zarówno w sektorze tradycyjnym, jak i w sektorze zaawansowanych technologii. Tu można zaobserwować bezpośredni związek z delokalizacją europejskich przedsiębiorstw.

2.11 Obecny proces dostosowawczy ma miejsce na całym świecie. To dostosowanie potrzebne jest z powodu globalizacji, która z kolei również stwarza nowe możliwości. W tym zakresie istnieją rozbieżne analizy, ale Komisja stwierdza, że pojawiają się pewne niepokojące sygnały.

2.12 W związku z rozszerzeniem rozwijają się inwestycje z dawnej UE-15 w nowych Państwach Członkowskich. Jeżeli się uwzględni, że stanowią one teraz inwestycje w ramach UE, właściwe funkcjonowanie rynku wewnętrznego jest tym bardziej konieczne, przykładowo, w zakresie norm dotyczących ochrony środowiska i warunków pracy.

2.13 Ponieważ spółki muszą stanąć w obliczu konkurencji na otwartych rynkach w ramach ustalonych przez WTO, Komisja twierdzi, że do obowiązków UE i Państw Członkowskich należy wyrażna reakcja na proces dynamicznych przemian poprzez:

— „lepsze stanowienie prawa”;

— zintegrowane podejście do różnych polityk z uwzględnieniem konkurencyjności;

— pełne uwzględnienie szczególnych potrzeb w różnych sektorach przemysłowych.

2.14 Komisja opowiada się za szczegółową oceną wpływu istniejących przepisów ustawowych i wykonawczych, jak również przyszłych środków. Wymagana jest bliższa współpraca między Państwami Członkowskimi i UE, ponieważ wiele przepisów wprowadzanych jest na szczeblu krajowym. Komisja nalega, aby Rada ds. Konkurencyjności odgrywała istotną i znaczącą rolę w tym procesie.

2.15 Komisja twierdzi, że możliwe jest osiągnięcie synergii pomiędzy politykami jeśli wspierany będzie skuteczniejszy proces konsultacyjny mający na celu dostrojenie między ustawodawcami, w bliskiej współpracy z kręgami przemysłowymi.

2.16 To samo dotyczy prac badawczo-rozwojowych. Niewątpliwie pociągnięto za sobą konsekwencje finansowe, zarówno dla UE, jak i na szczeblu krajowym. Dotyczy to istoty Strategii Lizbońskiej. W nadchodzącym roku Komisja proponuje nowe wytyczne dotyczące badań w przemyśle wytwórczym oraz pomocy państwowej dla innowacji. Platformy technologiczne mogą odegrać bardzo użyteczną rolę.

2.17 Niektóre polityki bezpośrednio mają za cel stworzenie korzystnego klimatu dla uważa argumentuje jednak, że czasami możliwa i wymagana jest większa finezja w stosowaniu tych polityk.

2.18 Komisja uważa, że polityki spójności mogą zostać wykorzystane w celu wspierania pożądaných regionalnych i strukturalnych przemian w zakresie funkcjonowania rynków pracy⁽¹⁾. To samo dotyczy skuteczniejszego zharmonizowania zrównoważonego rozwoju z konkurencyjnością.

2.19 Ponieważ cały świat stanowi „pole gry”, Komisja opowiada się za równymi regułami gry na bazie standardów międzynarodowych. Standardy UE są generalnie wyższe niż w innych konkurujących regionach świata. Dlatego w przyszłości będzie musiało nastąpić wyrównanie do pewnego stopnia, albo poprzez dwustronne negocjacje, albo w ramach WTO. Ten problem nie powinien być rozwiązywany poprzez dostosowanie europejskich norm do norm obowiązujących w innych częściach świata; Europa musi raczej — tak jak miało to miejsce z realizacją protokołu z Kioto — przejąć inicjatywę w celu podniesienia norm w innych częściach świata poprzez odpowiednie działania we wszystkich międzynarodowych instytucjach.

2.20 Wszystkie te zagadnienia były wcześniej omawiane w regularnych odstępach czasu na szczelbu UE. Uderza wzmocniony nacisk na „konkurencyjność”. Bardzo gwałtowny rozwój na rynkach światowych nie pozostawia Europie wielkiego wyboru.

2.21 Szczególną nowością w tym dokumencie Komisji jest wymiar sektorowy. Przez szereg lat Komisja prowadziła pogłębiane badania sektorów, często oparte na konsultacjach z organizacjami sektorowymi na szczelbu UE.

2.22 Przedstawiono interesujące propozycje, które również zostały omówione przez EKES, dotyczące na przykład przemysłu farmaceutycznego (EKES 842/2004), tekstylnego i odzieżowego (EKES 62/2004 fin; CCMI opinia uzupełniająca EKES 528/2004), budowania i naprawy statków (EKES 397/2004 fin; opinia uzupełniająca KKPP — EKES 478/2004), przestrzeni kosmicznej (EKES 501/2004), przemysłu chemicznego (EKES 524/2004; raport informacyjny EKES 242/2004, obecnie w przygotowaniu) oraz nauk przyrodniczych i biotechnologii (EKES 1010/2002; EKES 920/2003).

2.23 Obraz sytuacji różni się w zależności od sektora. Oczywiście, istnieją wspólne mianowniki takie jak wymogi jakości dla poprawy konkurencyjności, technologie komunikacyjno-

⁽¹⁾ Komisja zaznacza, że pośród innych czynników należy położyć nacisk na „konkurencyjność” w polityce regionalnej oraz wynik działań Grupy Zadaniowej ds. Zatrudnienia w Europie pod przewodnictwem **Wima Koka**, powstałej w dniu 1 kwietnia 2003 r. W tym kontekście warto zwrócić uwagę na odnośną opinię KKPP w sprawie przemian przemysłowych oraz spójności gospodarczej, społecznej i terytorialnej.

informacyjnych jako nowy „surowiec”, zwiększanie kapitałochłonności i zwiększenie konkurencji międzynarodowej, jednak różnice między sektorami są bardzo widoczne: wysoko zaawansowana technologia i słaba technologia, pracochłonność i kapitałochłonność, towary konsumenckie i towary kapitałowe, niewielu głównych graczy na rynku, i sektory cechujące się małymi i średnimi przedsiębiorstwami, itp. To fascynujący obraz, który, według słów Komisji, który przez wiele lat nie został dostatecznie wzięty pod uwagę przez twórców polityki.

2.24 W ramach polityki przemysłowej znaczenie zaczęły znów mieć analizy oraz podejścia sektorowe. W niniejszym dokumencie Komisja nie opracowuje dalszych inicjatyw w odniesieniu do wymienionych sektorów.

2.25 Obok tych sektorów Komisja opracowuje nową działalność. Na przyszły rok zapowiedziano badania w sektorze inżynierii mechanicznej, przemyśle ekologicznym, sektorze samochodowym, sektorze metali nieżelaznych oraz w sektorze technologii informacyjno-komunikacyjnej.

3. Priorytet polityki przemysłowej „nowego stylu” — punkt widzenia EKES

3.1 EKES podziela pogląd, że dynamika światowej gospodarki wymaga nowego podejścia. Z zadowoleniem przyjmuje fakt, że po długim okresie czasu, „polityka przemysłowa” jest ponownie priorytetem w planie działań UE. Pewne aspekty przemysłu europejskiego (takie jak środowisko), prowadzone są według polityki, która spójnie poprawiłaby warunki ogólnej wydajności i która promowałaby aktywność w utrzymaniu środowiska naturalnego dla (wartości dodanej) inwestycji.

3.2 Spoglądając wstecz oraz biorąc pod uwagę obecne, bardziej zorientowane na przemysł podejście, warto krótko przedstawić główne czynniki, które przyczyniły się do powstania pewnych tematów tabu w polityce przemysłowej:

— w większości przypadków brak interwencji państwa dla umocnienia przemysłu i poprawy jego konkurencyjności na dłuższą metę;

— zniesienie ekonomicznie nieuzasadnionych przeszkód rynkowych i promowanie równych reguł gry dla działalności przemysłowej w Europie (pomimo że niektóre szczególne środki przyjęte w Państwach Członkowskich, które zakłócają konkurencję wciąż muszą być w odpowiedni sposób badane na szczelbu UE);

— ogólny i skuteczny nacisk na liberalizację rynków;

- wyolbrzymione oczekiwania wobec nowej gospodarki oraz „ery poindustrialnej”;
- skupienie się na wprowadzeniu Europejskiej Unii Walutowej i właściwych politykach makroekonomicznych;
- utrata wpływu przez ministerstwa odpowiedzialne za interesy przemysłu w licznych Państwach Członkowskich.

3.3 Większość z tego, co przedstawiła Komisja w swoim komunikacie, była już znana od wielu lat. Jednakże sposób przedstawienia oraz związki pomiędzy różnymi analizowanymi obszarami, a także proponowane działania, różnią się od wcześniejszych dokumentów. Analizy i polityki są bardziej bezpośrednio związane z dynamiką różnych sektorów oraz włączonych przedsiębiorstw niż miało to miejsce w przeszłości.

3.4 EKES stanowczo opowiada się za tym, aby liczniejsze pogłębione badania rozwoju sektorowego były podejmowane we współpracy z samymi przedsiębiorstwami. Mogą one przyczynić się do niezbędnego „poczucia pilności”, które było także celem Strategii Lizbońskiej w 2000 r., lecz które później umknęło, głównie dlatego, że Rada oraz Państwa Członkowskie nie wywiązały się z własnych ustaleń oraz wcześniej uzgodnionych polityk. Z punktu widzenia EKES oznacza to, że w raporcie śródrokresowym dotyczącym Strategii Lizbońskiej w 2005 r. należy wziąć pod uwagę politykę przemysłową nowego stylu. Może to stać się kluczowym filarem tej strategii w przyszłości.

3.5 Polityka przemysłowa „nowego stylu” rzeczywiście oparta jest na zgodności z rynkiem oraz na procesie liberalizacji, zawiera jednak również inne czynniki, takie jak elementy charakterystyczne dla danego sektora; harmonizację prawodawstwa ze względu na rynek wewnętrzny; usunięcie innych barier niż taryfowe; technologię oraz prace badawczo-rozwojowe; a także zasoby ludzkie.

3.6 Polityka przemysłowa w żaden sposób nie może powracać do nieprawidłowych polityk z przeszłości, charakteryzujących się różnego rodzaju zakłóceniami rynku. Dyscyplina finansowa wprowadzona przez Europejską Unię Walutową doprowadziła także do ostrożności w zakresie finansowych i innych interwencji państwowych w działalność gospodarczą. Z wyjątkiem kilku wyjątkowo uzasadnionych przypadków przyjmuje się ogólnie, że długofalowa interwencja oraz publiczne wsparcie finansowe nie służą interesom przedsiębiorców.

3.7 Biorąc pod uwagę rozwój na świecie, jaki nastąpił w ostatnim czasie oraz po kilku latach prób wdrożenia Strategii Lizbońskiej — w szczególności w kontekście słabego wzrostu przemysłowego w Europie, wydajności produkcyjnej, stosowania technologii komunikacyjno-informacyjnej oraz ponownej alokacji inwestycji — nadszedł także czas na ponowną ocenę przemysłu przetwórczego, a także, w tym celu, na podejście sektorowe i konkretne kroki. Powinny one zostać

skierowane na działalności najlepiej dopasowane do europejskich warunków społeczno-ekonomicznych, w szczególności działalności intensywnie wykorzystujące wysoko wykwalifikowaną siłę roboczą, zarówno w sferze operacyjnej, jak i biurowej (przykładowo, wykonywanie na zamówienie wyposażenia przemysłowego i systemów przemysłowych: tj. robotyka, oprzyrządowanie, sprzęt kontrolny, itp.). EKES w pełni popiera takie podejście i taki cel.

3.8 Bardzo ważnym zagadnieniem jest poprawa świadomości społeczeństwa w zakresie potrzeby silnego przemysłu. W tym celu należy udostępnić opinii publicznej przejrzyste dane i analizy. W tym samym kontekście, europejscy oraz krajowi decydenci powinni zwrócić szczególną uwagę na takie aspekty jak spójność polityk UE, harmonizację ustawodawstw krajowych w ramach UE oraz zharmonizowanie europejskich i światowych norm (np. WTO).

3.9 Świadomość społeczna będzie wspierać porozumienie oraz poparcie opinii publicznej. Polityka przemysłowa nie może zostać ograniczona do wybranych grup ludzi, którzy są bezpośrednio zaangażowani, albo w sferze rządowej, albo w sferze przedsiębiorstw. Ta kwestia dotyczy całego społeczeństwa. Zdrowie europejskiego przemysłu wytwórczego służy interesowi ogółu. We wszystkich dziedzinach pokrewnych należy czynić wysiłki w celu promocji jego wizerunku, np. w dziedzinie edukacji — nie tylko zawodowej, ale także ogólnej, w celu zachęcania do rozwijania umiejętności technicznych.

3.10 Należy pilnie uzmysłowić opinii publicznej ścisłe powiązania między przemysłowymi łańcuchami tworzenia wartości dodanej. Na przykład cały przemysł przetwórstwa stali aż do przemysłu samochodowego jest zależny od wystarczających i tanich dostaw stali, której produkcja z kolei zależy od wystarczających i tanich dostaw surowców.

3.11 Wiąże się z tym bezpośrednio potrzeba wyjaśnienia wzajemnych relacji między przemysłem a usługami. Gospodarka naprawdę zmierza w stronę przemysłu usługowego, jednak wiele usług zależy bezpośrednio od przemysłu z uwagi na nabywanie towarów u zewnętrznych kontrahentów i tak będzie zresztą nadal. Z drugiej strony zaawansowane usługi mają pierwszorzędne znaczenie dla uzyskania wysokiej jakości i zaawansowanej technologii w przemyśle. Są one wzajemnie ze sobą powiązane na wiele sposobów. Przy dzisiejszej dynamice zanika linia podziału między przemysłem a usługami.

3.12 EKES jest zdania, że Komisja musi odegrać aktywną rolę w tym procesie. Włączenie polityki przemysłowej do porządku dziennego samo w sobie służy celowi uświadamiania. Jednakże można zrobić o wiele więcej. Po pierwsze należy poprawić analizy, dane, oraz stosowne publikacje w zakresie:

- Europy przemysłowej, zarówno w dziedzinie wydajności, jak i zatrudnienia;

- poszczególnych sektorów i klastrów;
- wzajemnego oddziaływania przemysłu i usług;
- wzajemnych powiązań technologicznych;
- rozwoju samego przemysłu usługowego;
- porównań z resztą świata.

3.13 Analizy te powinny uwzględniać również różnice strukturalne w Państwach Członkowskich, ponieważ niektóre kraje i regiony posiadają silniejszą bazę przemysłową niż inne. Dogłębna wiedza na temat głównych sektorów przemysłowych poprawi obiektywizm dyskusji na temat tendencji w gospodarce światowej oraz skutków jej dynamiki.

3.14 Prawidłowe dane są podstawą tworzenia każdej polityki sektorowej. Wiele badań zostało przeprowadzonych już przez przedsiębiorstwa, na zlecenie rządów centralnych oraz na szczeblu akademickim⁽¹²⁾. EKES opowiada się za zebraniem wyników tych badań na szczeblu UE przy wsparciu Eurostatu w celu stworzenia niezawodnej i dynamicznej europejskiej bazy danych na temat przemysłu i usług, oraz w celu dokonania analizy SWOT. Zrozumiałe i jasne statystyki dadzą spójny obraz zachodzących zmian. 50-letnie statystyki EWWiS prowadzone przez Eurostat mogłyby po dokonaniu odpowiednich dostosowań posłużyć tu jako przykład.

3.15 Komisja słusznie kładzie nacisk na zintegrowane podejście do polityk, takich jak krajowe systemy podatku dochodowego od osób prawnych, formalności podatkowe, normy, handel, własność intelektualna, badania i rozwój, środowisko naturalne, rynek pracy, szkolenia i edukacja. Cel ten, który zresztą nie tylko na szczeblu europejskim, lecz także w niektórych Państwach Członkowskich przez dłuższy czas pozostawał nieosiągnięty, EKES przyjmuje ze szczególnym zadowoleniem.

3.16 Nie po raz pierwszy zalecane jest podejście zintegrowane. Podejście takie jest niestety bardzo trudno urzeczywistnić w skomplikowanym środowisku, w którym instytucje UE muszą dojść do porozumienia z 25 Państwami Członkowskimi. Stosownym rozwiązaniem byłoby określenie przez Radę ds. Konkurencyjności wraz z Komisją średnioterminowego planu działania, który byłby corocznie poddawany ocenie⁽¹³⁾.

⁽¹²⁾ Bardzo interesującym przykładem jest studium „Znaczenie konkurencyjnego przemysłu wytwórczego dla rozwoju sektora usług”, Brema, grudzień 2003. Można się z nim zapoznać na następującej stronie <http://www.bmw.de/Navigation/Service/bestellservice,did=31812,render=renderPrint.html>

⁽¹³⁾ Ten cel jest bezpośrednio związany ze skutecznym zarządzaniem gospodarczym. Znaczenie jasnych i przejrzystych ram, w szczególności w odniesieniu do Rady ds. Konkurencyjności, zostało podkreślone w opinii EKES w sprawie poprawy ładu gospodarczego w UE.

3.17 Konieczne jest także, aby w tym planie działania każda polityka mająca wpływ na konkurencyjność przemysłu brała pod uwagę różne cele polityki UE w zrównoważony sposób. Nie zawsze miało to miejsce w przeszłości⁽¹⁴⁾. Potrzebne jest zatem lepsze wykorzystanie synergii pomiędzy politykami Wspólnoty.

3.18 Należy się spodziewać, że w trakcie dyskusji nad regulaminem oraz średnioterminowym planem i ich zatwierdzenia przez Radę ds. Konkurencyjności podobne wzory zostaną wprowadzone w Państwach Członkowskich, zarówno w zakresie przemysłu jako całości, jak również w zakresie zagadnień, za które Państwa Członkowskie są same odpowiedzialne. Umocni to także wpływ ministerstw odpowiedzialnych za interesy przemysłowe w Państwach Członkowskich.

3.19 Udoskonalenie ram regulacyjnych wpływa między innymi na uproszczenie i skuteczne prawodawstwo na szczeblu UE. Z pewnością nie może się ono ograniczać do nowych regulacji. „Lepsze prawodawstwo” — hasło to jest zarówno związane z przeszłością, jak i przyszłością. Należy podążać śladem propozycji Prezydencji holenderskiej, aby zwrócić większą uwagę na uproszczenie ustawodawstwa oraz zmniejszenie ciężarów administracyjnych⁽¹⁵⁾. Konieczne jest koordynowanie dyrektyw i rozporządzeń o celach ogólnych (polityki horyzontalne), np. dotyczących bezpieczeństwa przemysłowego, oszczędności energii, odpadów itp., ponieważ są one wzajemnie powiązane, a czasami ich skutki są sprzeczne. Dyrektywy dotyczące środowiska naturalnego są obszarem szczególnym. Z uwagi na to, że dyrektywy te skupiają się głównie na celach bez harmonizacji procedur wykonawczych, ich niejednolite zastosowanie przez państwa członkowskie może doprowadzić do zachwiania rynków. Ocena skutków oraz realizacja mają największe znaczenie, ponieważ wiarygodność polityk zależy od ich skuteczności.

3.20 Niektóre aspekty mają szczególne znaczenie dla nowych Państw Członkowskich, które nie mogą się ograniczać do przyjmowania zagranicznych inwestycji z powodu kosztów; w celu umocnienia stabilnych możliwości swoich gospodarek będą one musiały także zdywersyfikować swój własny profil przemysłowy. Stoją przed nimi duże wyzwania, m.in. poprawa polityki ochrony środowiska, skupienie się na kształceniu oraz podnoszeniu kwalifikacji, a także włączenie wszystkich zainteresowanych w dziedzinie przemysłu poprzez m.in. sektorowy dialog społeczny.

3.21 Trzeba będzie wzmocnić monitorowanie rynku w odniesieniu do produktów pochodzących spoza UE. Uczciwą konkurencję można zapewnić jedynie wówczas, jeżeli na całym świecie będą obowiązywać równe reguły gry. W związku z tym EKES wzywa Komisję do wzmożenia wysiłków w celu zapewnienia, by wszystkie podmioty działające w świecie przestrzegały właściwe normy w zakresie zatrudnienia, środowiska i handlu.

⁽¹⁴⁾ Por. również przemówienie **Liikanena** z dnia 27 maja na temat aktywnej polityki przemysłowej (por. przypis nr 4).

⁽¹⁵⁾ Zob. także COM(2004) 274, rozdział 5, str. 39.

3.22 Kolejnym ważnym elementem polityki przemysłowej jest zapewnienie równych warunków w zakresie handlu na całym świecie. Komisja Europejska powinna systematycznie i szczegółowo monitorować zakłócające konkurencję praktyki w krajach trzecich, takie jak pomoc państwowa i dumping. Po spełnieniu odpowiednich kryteriów należy konsekwentnie wprowadzić środki polityki handlowej.

3.23 Oprócz „poprawy ustawodawstwa” oraz wspierania synergii pomiędzy politykami wspólnotowymi trzecim filarem polityki przemysłowej „nowego stylu” jest podejście sektorowe oparte na dostosowaniu rynku oraz rynkach otwartych, a także zgodne z pożądanymi politykami horyzontalnymi. EKES w pełni akceptuje ten cel, który w praktyce jest zresztą realizowany. Ponieważ podejście sektorowe skupia się na szczególnych cechach oraz rozwoju poszczególnych sektorów, może być ono także korzystne dla pozostałych dwóch filarów, czyli „poprawy ustawodawstwa” oraz wspierania synergii między politykami UE. Polityka ochrony środowiska, kształcenie zawodowe oraz programy badawczo-rozwojowe mogą zostać sformułowane i wprowadzone bardziej skutecznie, jeżeli będą trwale włączone do sektorowego podejścia.

3.24 Analizy sektorowe ukąż dynamikę rozwoju w kontekście światowym. Będą musiały przedstawić obraz europejskiego przemysłu w perspektywie innych partnerów i konkurentów na scenie światowej. Ukążą wzajemne oddziaływanie przemysłu i usług. W odpowiedni sposób wezmą też pod uwagę aspekty społeczne, takie jak stosunki przemysłowe i zatrudnienie. Oprócz tego analizy sektorowe będą także służyć zidentyfikowaniu barier, jakie napotykają przedsiębiorcy w wyniku szczególnych przepisów i prawodawstwa UE. Należy zatem częściej zasięgać opinii przedsiębiorstw na wczesnym etapie — po dokonaniu oceny oddziaływania — w celu określenia pożądaných zasad i procedur na szczeblu UE.

3.25 W związku z tym należy poszerzyć metodologię Komisji w zakresie podejścia do problemów konkurencyjności w oparciu o analizy, konsultacje i działania (str.19). Komisja słusznie przywołuje G10, STAR 21 oraz LeaderShip jako przykłady.

3.26 Obrazowym przykładem jest LeaderShip 2015⁽¹⁶⁾ — pod warunkiem, że zostanie prawidłowo zrealizowany. Jego celem jest zapewnienie korzystnej przyszłości dla przemysłu stocznioowego UE na otwartym rynku. Połączył on Komisję z europejskim światem gospodarki i doprowadził do wspólnego zidentyfikowania problemów. Zostało w nim określonych osiem obszarów działania, które powinny zostać podjęte przez przemysł bądź przez Komisję. Stanowi to podstawę dla owoc-

negu dialogu z partnerami społecznymi na temat procesu modernizacji.

3.27 Inne sektory mogą wziąć przykład. Nie ma jednolitego wzoru dla wszystkich. Ponieważ włączone zostały również same Państwa Członkowskie i ich polityki, to byłoby wskazane, by dostosowane do potrzeb rozwiązania będące wynikiem analiz sektorowych skutkowały zaangażowaniem przemysłu, jak i Komisji oraz Państw Członkowskich. Co się tyczy Państw Członkowskich, takie zaangażowanie może przyczynić się do promocji wymiany doświadczeń i przykładów najlepszej praktyki. Zdaniem EKES korzystnym rozwiązaniem byłyby sektorowe centra monitorowania na szczeblu UE, należałoby je więc tworzyć.

3.28 Z uwagi na niezmiernie ważny aspekt „wiedzy” oraz prac badawczo-rozwojowych, a także z uwagi na zjawisko światowej mobilności osób o wysokich kwalifikacjach („*brain mobility*”) (naukowców, badaczy, menedżerów, ekspertów) EKES mocno popiera tworzenie platform technologicznych, w których oczekuje się aktywnego udziału sektorów przemysłowych i przedsiębiorstw. Nie mogą się one jednak ograniczać tylko do samych przedsiębiorstw, lecz muszą także objąć inne kluczowe podmioty jak np. wiodące instytuty technologiczne i uniwersytety. Platformy te mogą się także przyczynić do tworzenia nowych partnerstw publiczno-prywatnych w Europie.⁽¹⁷⁾

3.29 Konieczne jest stworzenie europejskiego środowiska dla wiedzy pochodzącej z efektywnej współpracy pomiędzy szkołami wyższymi, instytutami technologicznymi i przemysłem w celu wspierania stosowanej technologii. Należy wziąć pod uwagę cechy charakterystyczne sektorów. Ponadto organizowaniu gospodarki opartej na wiedzy muszą towarzyszyć instrumenty potrzebne do kształcenia ustawicznego, które także powinno być podejmowane przez szkoły wyższe i podobne instytucje. Mogą temu sprzyjać sygnały z poszczególnych sektorów. Należy przy tym wzmocnić rolę zarządzania kadrami wysoko wykwalifikowanymi i kierowniczymi, mając na celu ich mobilność w granicach Unii Europejskiej.

3.30 W związku z tym oraz w odpowiedzi na projekty pojawiające się wszędzie na świecie należy przedstawiać istotne inicjatywy w celu osiągnięcia synergii między różnymi sektorami (np. Galileo, przemysł obronny) oraz w celu stymulowania współpracy pomiędzy ośrodkami naukowymi i przemysłem, tworząc niezbędne warunki dla powstawania ugrupowań (np. Airbus) i klastrów. Te ostatnie muszą propagować konkurencyjność, a także sprzyjać spójności gospodarczej, społecznej i terytorialnej.⁽¹⁸⁾

⁽¹⁶⁾ Zob. dokument Komisji COM(2003) 717 final oraz odpowiednie opinie EKES: Dz.U. C 241 z 28.9.2004.

⁽¹⁷⁾ Odnośnie platform technologicznych zob. dodatkowe opinie CCMI w sprawie komunikatu Komisji „Nauka i technologia, klucz do przyszłości Europy – wytyczne dotyczące wspierania badań w Unii Europejskiej” (COM(2004) 353 fin), CCMI/015; sprawozdawca: Joost Van Iersel.

⁽¹⁸⁾ Zob. opinia EKES w sprawie przemian przemysłowych i gospodarczych, spójności gospodarczej i społecznej Dz.U. C 241 z 28.9.2004, w szczególności punkty 1.4, 3 i 10.i,

3.31 Zasoby ludzkie nabierają zasadniczego znaczenia bardziej niż kiedykolwiek. W bieżącym procesie przemian przemysłowych jest to oczywiście odpowiedzialność zarówno kierownictwa, jak i pracowników oraz ich organizacji. Implikuje to między innymi nacisk na jakość, profesjonalizację, kwalifikacje i motywację. ⁽¹⁹⁾

3.32 W tym zakresie należy wziąć pod uwagę, że młodzi ludzie zniechęcili się do idei pracy w przemyśle ze względu na brak jego pozytywnego wizerunku. A to doprowadziło między innymi do niedostatku pracowników wyspecjalizowanych.

3.33 Oprócz tego EKES wskazuje na to, że w ramach pożądanego podejścia sektorowego sektorowe dialogi społeczne umocnią zaangażowanie pracowników i ich organizacji pod kątem dostosowania i jakości. Odpowiednia do potrzeb polityka na poziomie sektorowym będzie także wspierać dyskusje pomiędzy partnerami społecznymi na temat szczególnych wymogów dotyczących umiejętności, możliwości dostosowawczych i zdolności pracowników.

3.34 Aby wesprzeć wprowadzenie szczególnych działań opartych na analizach sektorowych, każde musi zostać rozpatrzone w Radzie ds. Konkurencyjności. Według EKES to właśnie ta Rada sektorowa powinna odegrać rolę decyzyjną w polityce przemysłowej „nowego stylu”, tworząc ogólną platformę dla zainteresowanych stron. Odpowiednie analizy sektorowe prowadzone przez Komisję i Radę oraz negocjacje dotyczące środków, jakie należy podjąć w wyżej wymienionych dziedzinach, umocnią także zaangażowanie administracji krajowych, które wraz z przedsiębiorstwami odgrywają istotną rolę w tworzeniu środowiska zorientowanego przyszłościowo.

3.35 W takim środowisku i przy takim podejściu nie ma miejsca na politykę „wyboru zwycięzców”, jak słusznie stwierdził były Komisarz Liikanen. To samo dotyczy „krajowych zwycięzców”. ⁽²⁰⁾ Inaczej cała debata na temat polityki przemysłowej „nowego stylu” stanęłaby na błędnej podstawie. Celem jest popieranie klimatu zachęcającego do podejmowania ryzyka przez przemysł europejski. O wiele bardziej stosowna jest polityka umacniania i popierania zwycięzców. ⁽²¹⁾ Należy (ponownie) zbadać finansowe i pozafinansowe instrumenty służące do realizacji tego celu.

4. Wnioski szczegółowe

4.1 EKES z zadowoleniem przyjmuje inicjatywę Komisji (w szczególności komisarza Liikanena oraz Dyrekcji Generalnej ds. Przedsiębiorstw), aby przywrócić „polityce przemysłowej” priorytetowe znaczenie w agendzie UE, obok polityk horyzontalnych. Ta inicjatywa odpowiada postępowi w różnych

Państwach Członkowskich i może promować wspólny punkt widzenia w tej dziedzinie w całej Unii. Przyczyni się to do lepszego określenia sposobów i środków wzmocnienia europejskiej konkurencyjności. Można mieć nadzieję, że pomoże ona również określić właściwe i konkretne cele w przeglądnym śródkresowym Strategii Lizbońskiej w 2005 r.

4.2 EKES zauważa, że w świetle polityki przemysłowej „nowego stylu”, istnieje pilna potrzeba budząca zaufanie ram instytucjonalnych dotyczących właściwego podziału zadań w granicach Unii — kto jest odpowiedzialny, za co i kiedy? — oraz wprowadzania w Państwach Członkowskich celów i dyrektyw, ustalonych przez Radę Europejską oraz różne organy Rady. ⁽²²⁾

4.3 EKES popiera trzy elementy polityki przemysłowej „nowego stylu”: lepszą regulację, wspieranie współdziałania pomiędzy różnymi politykami wspólnotowymi oraz rozwój wymiaru sektorowego. Mając na uwadze jawność i widoczność pożądana jest lepsza koordynacja w Komisji (m. in. pod egidą Dyrekcji Generalnej ds. Przedsiębiorstw) i w Radzie Ministrów. Lepsza koordynacja musi poza tym doprowadzić również do pilnie potrzebnych i owocnych synergii poszczególnych polityk. W tym celu najlepszy byłby średnioterminowy plan działania zatwierdzony przez Komisję oraz Radę ds. Konkurencyjności podlegający corocznej ocenie.

4.4 Komitet popiera analizę i liczne zalecenia zawarte w raporcie „Wyzwanie 'Strategii Lizbońskiej na rzecz wzrostu i zatrudnienia'” ⁽²³⁾. Niestety raport nie wspomina o polityce przemysłowej „nowego stylu” jako przydatnego narzędzia w obliczu wyzwań, jakie stawiają przed nami międzynarodowe rynki. W raporcie należało szczególnie podkreślić podejście sektorowe i konieczność ściśle skoordynowanej polityki w tym zakresie. EKES wspiera propozycję narodowych planów działań. W celu zwiększenia efektów zarówno tych planów działań jak i polityk unijnych muszą być one odpowiednio skoordynowane przez Radę ds. Konkurencyjności. EKES apeluje z naciskiem o uwzględnienie tych elementów w ramach przygotowywania śródkresowej ocen Strategii Lizbońskiej w marcu 2005 r.

4.5 EKES podkreśla potrzebę podnoszenia świadomości, która jest niezbędna dla porozumienia i wsparcia opinii publicznej. Musi być jasne, że społeczeństwo europejskie jako całość włączone jest w tę światową przemianę przemysłową, która wymaga wysiłku w o wiele szerszym zakresie, niż tylko biznesowy.

⁽¹⁹⁾ Zob. opinia EKES w sprawie „Przemiany w przemyśle: obecna sytuacja i perspektywy, podejście ogólne” Dz.U. C 10 z 14.1.2004, pkt 2.2.2.14 oraz 3.9.

⁽²⁰⁾ Zob. przypis 5.

⁽²¹⁾ Ibidem.

⁽²²⁾ Por. Opinia EKES w sprawie „lepszego zarządzania gospodarczego w UE” Dz.U. C 74 z 23.3.2005.

⁽²³⁾ „Sprostać wyzwaniu: wyzwanie Strategii Lizbońskiej na rzecz wzrostu i zatrudnienia”, raport Grupy Ekspertów Wysokiej Szczebla pod przewodnictwem Wima Koka, listopad 2004 r.

4.6 EKES uważa, że analizy sektorowe mogą i będą pozytywnie się przyczyniać do lepszego zrozumienia zachodzących zjawisk. Będą one również sprzyjać bliższej współpracy między stroną publiczną i prywatną, jak również podejściu dobranemu do potrzeb i pożądanemu dostosowaniu polityk na szczeblu UE oraz na szczeblu krajowym w celu promowania tworzenia nowych możliwości, oraz, w związku z tym, przyczynienia się do wykonania Strategii Lizbońskiej. Ramy sektorowe są także właściwym miejscem dialogu społecznego, którego celem jest wspieranie powszechnego zaangażowania oraz poprawa jakości zasobów ludzkich.

4.7 Tego rodzaju podejście sektorowe w coraz większym stopniu wymaga wiedzy na temat światowych tendencji oraz

przemian przemysłowych w ramach służb Komisji. EKES zdecydowanie zaleca, aby urzędnicy Komisji pogłębili swoją wiedzę praktyczną na temat zagrożeń w sektorze prywatnym. KKPP oraz Europejskie Centrum Monitorowania Zmian mogą przyczynić się do analiz sektorowych jako partnerzy konsultacyjni, nie ingerując w rolę roli podmiotów społecznych.

4.8 Biorąc pod uwagę rozwój sytuacji w innych dużych regionach świata — koszty, uprawnienia oraz ich połączenie — czynnikami decyzyjnymi dla europejskiej konkurencyjności są wiedza, jakość — zarówno samych przedsiębiorstw, jak i zasobów ludzkich oraz umiejętności, jak również właściwa organizacja. W tych dziedzinach polityka i środki mające na uwadze przyszłość będą mieć znaczenie decydujące.

Bruksela, 15 grudnia 2004 r.

Przewodniczący

Europejskiego Komitetu Ekonomiczno-Społecznego

Anne-Marie SIGMUND

Opinia Europejskiego Komitetu Ekonomiczno-Społecznego w sprawie propozycji dyrektywy Parlamentu Europejskiego oraz Rady w sprawie wprowadzania w życie zasady równych szans i równego traktowania mężczyzn i kobiet w dziedzinie zatrudnienia i pracy

(COM(2004) 279 końcowy — 2004/0084 (COD))

(2005/C 157/14)

18 maja 2004 r., działając na podstawie art. 262 Traktatu ustanawiającego Wspólnotę Europejską, Rada postanowiła zasięgnąć opinii Europejskiego Komitetu Ekonomiczno-Społecznego dotyczącej

Sekcja ds. Zatrudnienia, Spraw Społecznych i Obywatelstwa, której powierzono przygotowanie prac Komitetu na ten temat, przyjęła swoją opinię dnia 25 listopada 2004 r. Sprawozdawcą była **Madi Sharma**.

Na 413 sesji plenarnej w dn. 15-16 grudnia 2004 r. (posiedzenie z dn. 15 grudnia 2004 r.) Komitet, stosunkiem głosów 146 do 1 przy 6 głosach wstrzymujących się, przyjął następującą opinię:

1. Wprowadzenie

1.1 Zasadniczym celem propozycji jest zwiększenie przejrzystości i jasności ustawodawstwa dotyczącego równego traktowania, a także ułatwienie jego skutecznego wdrażania i stosowania poprzez wzmocnienie istniejących przepisów prawnych i niedopuszczenie do regresji. Istnieje potrzeba jednego aktu prawnego, posiadającego jasną strukturę, przystępnego i czytelnego po to, by wspierać realizację celów społeczno-gospodarczych Wspólnoty, które polegają na zwiększeniu zatrudnienia kobiet i poprawie warunków ich pracy.

1.2 Połączenie przepisów dyrektyw dotyczących dostępu do zatrudnienia, równej płacy, bezpieczeństwa socjalnego związanego z zatrudnieniem oraz ciężaru dowodu, stwarza szansę na przedstawienie jednego, spójnego dokumentu, wolnego od sprzecznych definicji. Propozycja uwzględnia ostatnie zmiany w orzecznictwie europejskim poprzez uaktualnienie istnieją-

cego prawa wtórnego zgodnie z orzeczeniami Europejskiego Trybunału Sprawiedliwości, które doprecyzowały i rozwinęły pojęcie równości. Pozwala ona także na zapewnienie wysokiego stopnia pewności prawnej poprzez tematyczne zebranie i uporządkowanie przepisów dyrektyw — w nowym kontekście politycznym, przedstawiającym Unię jako instytucję otwartą, zrozumiałą i mającą znaczenie dla codziennego życia.

1.3 Obecna dyrektywa ma zastosowanie do osób aktywnych zawodowo, w tym samozatrudnionych, osób, których działalność zawodowa została przerwana wskutek choroby, macierzyństwa, wypadku lub niezamierzonego bezrobocia, poszukujących pracy, pracowników emerytowanych i niepełnosprawnych, a także osób zgłaszających roszczenia oparte o prawa takich pracowników, zgodnie z krajowym prawem i/lub praktyką.